

**Порядок організації гемологічної експертизи
декоративного каміння і мінеральних продуктів**

1. Порядок організації гемологічної експертизи декоративного каміння і мінеральних продуктів розроблено Державним гемологічним центром України (далі – ДГЦУ) з урахуванням положень Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», постанови Кабінету Міністрів України «Про загальну класифікацію та оцінку вартості природного каміння» від 27 липня 1994 р. № 512, Положення про Державний гемологічний центр України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України, іншими нормативно-правовими актами.

2. Об'єктами гемологічної експертизи відповідно до даного Порядку є:

1) декоративне каміння – гірські породи або мінеральні утворення у вигляді сировини або готових виробів, штучні аналоги (замінники) та імітації декоративного каміння, композитні плити з використанням декоративного каміння, мінералів чи органогенних матеріалів (корали, перламутр, кістка тощо), зразки декоративного каміння, мінералів і органогенних матеріалів, декоративно-оздоблювальні вироби із декоративним камінням, скам'янілостями, органогенними матеріалами;

2) мінеральні продукти – гірські породи або мінеральні утворення у сирому або промитому, роздробленому, перетвореному в порошок, просіяному, розмеленому, збагаченому за допомогою механічних чи фізичних процесів вигляді, що використовуються або можуть використовуватися як декоративне каміння для оздоблення, облицювання тощо.

3. Відносини між замовником гемологічної експертизи декоративного каміння і мінеральних продуктів (далі – Замовник) і ДГЦУ, як організатором такої експертизи, регламентуються договором на її проведення, який складається у відповідності з вимогами чинного законодавства. У договорі вказуються завдання гемологічної експертизи декоративного каміння і мінеральних продуктів (далі - гемологічна експертиза) та об'єкти такої експертизи.

4. Гемологічна експертиза проводиться штатними або акредитованими експертами ДГЦУ (далі – експерти) на підставі документів (матеріалів), наданих Замовником, і полягає у їх вивченні відповідно до Порядку проведення гемологічної експертизи декоративного каміння та мінеральних продуктів, затвердженого наказом ДГЦУ від 17.01.2018 № 4/18.

5. Підставою для початку проведення гемологічної експертизи є письмова заява від Замовника, яка при зверненні до ДГЦУ надається керівнику відділу або особі, яка його заміщає для накладання візи з метою визначення виконавця експертизи. При зверненні Замовника до акредитованих експертів віза на заяві не накладається.

6. Письмова заява:

1) від юридичних осіб або фізичних осіб-підприємців надається за зразком, наведеним у **додатку 1** даного Порядку;

2) від фізичних осіб – за зразком, наведеним у **додатку 2** даного Порядку.

7. До письмової заяви додаються:

1) копії документів, завірені підписом відповідальної посадової особи і печаткою підприємства (якщо Замовник – юридична особа), або підписом Замовника (якщо Замовник – фізична особа чи фізична особа-підприємець):

- окремі сторінки зовнішньо-економічного контракту, якщо об'єкт експертизи експортується чи імпортується (не вимагається при зверненні фізичних осіб та при експертизі зразків);

- рахунок-фактура або інвойс, якщо об'єкт експертизи експортується чи імпортується (не вимагається при експертизі зразків);

- сертифікат походження (якщо країна походження не зазначена в інших документах);

- специфікація із вказаними брутто, нетто і комерційними розмірами або вагою блоків декоративного каміння відповідно до державних стандартів (при експертизі сировинних блоків);

- документ про якісні характеристики (при експертизі мінеральних продуктів, а також продукції з декоративного каміння, що не відповідає вимогам державних стандартів і технічних умов);

- документ про напрямки використання та/або технологічні характеристики (при експертизі об'єктів, які можуть мати кілька сфер використання або певні технологічні особливості при їх застосуванні);

- спеціальний дозвіл на користування надрами (для Замовників, які є власником родовища, з якого видобуто об'єкт експертизи);

- товарна накладна або інший документ, який засвідчує право власності Замовника на об'єкт експертизи;

- документ, що засвідчує особу (для фізичних осіб);

- ухвала, лист чи постанова державних органів (для Замовників, які є судовими, правоохоронними або контролюючими органами) з документом, що засвідчує акт відбору чи передачі об'єктів експертизи (якщо вони надаються).

2) репрезентативні фотозображення або зразки:

- для ідентифікації імпортованого декоративного каміння, його кольору та торгової назви;

- для діагностики якісних характеристик декоративного каміння;

- для ідентифікації мінеральних продуктів, визначення сфери їх використання, петрографічного або мінерального складу, ступеню подрібнення, способу пакування та ін.;

- в інших випадках, необхідних для гемологічної експертизи.

8. Якщо інформація, наведена у документах та/або на фотозображеннях і зразках, є недостатньою, гемологічна експертиза проводиться шляхом візуального огляду об'єктів за місцем їх знаходження. Після візуального огляду складається Акт про проведення ідентифікаційного огляду товарів та інших предметів експертами-гемологами ДГЦУ, форма якого наведена у **додатку 3**.

9. Перелік, послідовність і зміст відповідних операцій з метою виконання гемологічної експертизи визначається згідно з Порядком проведення гемологічної експертизи декоративного каміння та мінеральних продуктів, затвердженим наказом ДГЦУ від 17.01.2018 № 4/18.

10. Терміни проведення гемологічної експертизи визначаються договором між Замовником і ДГЦУ та залежать від складності експертних процедур, наявності об'єкта експертизи в місті, де знаходиться експерт, або за його межами та інших обставин.

11. Вартість гемологічної експертизи визначається на договірній основі відповідно до тарифів, затверджених наказом ДГЦУ, або відповідно до калькуляції затрачених Виконавцем матеріальних та інтелектуальних ресурсів.

12. Виклик експерта для проведення експертизи за межами ДГЦУ (або робочого місця акредитованого експерта) сплачується Замовником окремо за тарифами, затвердженими ДГЦУ.

13. Замовник особисто сплачує витрати на організацію та проведення експертизи на підставі наданого йому розрахункового документу готівкою в касу ДГЦУ або у безготівковій формі на розрахунковий рахунок ДГЦУ.

14. Сплата за послуги з проведення гемологічної експертизи безпосередньо експерту на території ДГЦУ або на місці проведенні експертизи забороняється.

15. Замовник має право:

- 1) порушувати клопотання про заміну експертів;
- 2) подавати зауваження, пояснення, рекомендації організаторам експертизи;
- 3) отримувати в письмовій формі остаточні висновки експертизи;
- 4) використовувати результати експертизи у своїй діяльності;
- 5) висловлювати претензії щодо якості виконаних робіт, замовляти організацію та проведення гемологічної експертизи за межами ДГЦУ чи робочого місця акредитованих експертів ДГЦУ.

16. Замовник зобов'язаний:

- 1) передавати організаторам експертизи відповідні об'єкти і супровідні матеріали до них;
- 2) надавати необхідні додаткові матеріали стосовно об'єктів експертизи та сприяти об'єктивному аналізу цих об'єктів;
- 3) своєчасно сплачувати витрати на організацію та проведення експертизи.

17. Замовник несе відповідальність за репрезентативність наданих об'єктів експертизи та відповідність супровідних документів до них.

18. Експерт несе відповідальність за достовірність даних, визначених ним під час проведення гемологічної експертизи та відображених у висновку за результатами експертизи.

19. Експерт не несе відповідальності за достовірність документів, наданих йому для проведення експертизи, та інформації, наведеної у них, а також об'єктів експертизи та зразків, які їх репрезентують.

**Заступник директора -
керівник відділу експертизи
напівдорогоцінного та
декоративного каміння**

О. Л. Гелета